

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2024, č. j. OAM-986/ZA-ZA15-P10-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2024, č. j. OAM-986/ZA-ZA15-P10-2023, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 12 270 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2024, č. j. OAM-986/ZA-ZA15-P10-2023, jímž mu nebyla udělena

mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobce se domnívá, že napadené rozhodnutí je nezákonné, protože se neadekvátně vypořádává s uplatněnou argumentací. Žalobce se X. Žádost o mezinárodní ochranu podal, protože se cítí být pro X. ohrožen probíhající válkou, respektive probíhající mobilizací. S postupem Ruské federace (dále jen „Rusko“) nesouhlasí. Byl X.
3. Napadené rozhodnutí žalobce shledává nepřezkoumatelným a nezákonným. Poznává, že není podstatné, jakou X., když podstatná část X. je odvozena od X. Žalobce má za to, že pro tyto postoje může být v Rusku postižen, neboť znevažovat pozici armády či invaze na Ukrajinu je trestné. Pro svůj dlouhodobý pobyt žalobce přejal český hodnotový systém, který je v rozporu s politikou uplatňovanou Ruskem. Žalobce sleduje situaci na frontě, chování ruských občanů v zahraničí. Obává se, že by jako branec byl vyslán do války a musel by bojovat za hodnoty, které se mu přičí, a riskoval svůj život. Odmítnutí vojenské služby by bylo vnímáno jako protiprávní jednání. Česká republika (dále jen „ČR“) označuje postup Ruska jako teroristický a neměla by nepřímou podporovat návrat osob, na které dopadá branná povinnost. Podle názoru žalobce je nepochybné, že mu hrozí pronásledování za uplatňování politických práv a svobod.
4. Podklady rozhodnutí se nijak nevěnují právní úpravě postihu za protiválečnou činnost ani smýšlení v domovském státě žalobce. Není tedy jasné, jakými tresty je žalobce za své jednání (a to jak minulé, tak i budoucí) ohrožen. V dané souvislosti odkazuje na skutkově identickou věc, č. j. 19 Az 16/2023-21.
5. Žalovaný chybně vypořádal příslušnost k sexuální menšině. Žalobce upozorňuje, že z provedeného dokazování vyplývá, že jsou příslušníci LGBT+ komunity na území Ruska diskriminováni. K tomu žalobce uvádí, že homosexualita byla v Rusku trestná do roku 1993, do roku 1999 byla klasifikována jako duševní nemoc a od roku 2013 byla zakázána „propaganda netradičních způsobů života mezi nezletilci“, k čemuž cituje zprávu Amnesty International, podle které bylo zakázáno pořádání moskevského Pride festivalu na sto let. Žalobce je praktikujícím homosexuálem a v ČR svou orientaci neskrývá. Tak by se v Rusku chovat nemohl, což vyplývá i ze zajištěných podkladů. Homosexualita v Rusku není trestná, ale její projevy jsou nezákonné, a to v rámci pojmu propagace homosexuality. Vyvozuje, že je homosexualita postavena mimo zákon. Žalobce se domnívá, že je nezbytné objektivně zhodnotit postavení homosexuálů na území Ruska, posoudit, zda je žalobce skutečně homosexuál a vyhodnotit relevantnost jeho obav. Napadené rozhodnutí přesvědčivě nehodnotí postavení členů LGBT+ komunity v Rusku a neposuzuje žalobcovu sexuální orientaci, přičemž žalobce před žalovaným netajil X. Po žalobci nelze spravedlivě požadovat, aby se styděl za svoji orientaci a aktivně ji maskoval. Považuje ji za přirozenou součást každého jedince a není jeho cílem pobuřovat veřejnost.
6. V souvislosti s povinnou účastí v ruské armádě se žalobce v případě návratu též obává značné diskriminace pro svou sexuální orientaci.
7. Žalobce se domnívá, že napadené rozhodnutí neodpovídá skutečnému stavu věci a navrhuje jej zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný s námitkami nesouhlasí a odkazuje na obsah správního spisu. Poznává, že postupoval v souladu se zákonem, zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi žalobcovými tvrzeními a za účelem posouzení žádosti si opatřil dostatečné množství podkladů.
9. Žalobce v Rusku nikdy politické názory neprojevoval, nevyvíjel ani žádnou činnost. V ČR po vypuknutí války na Ukrajině X., na X. sdílel příspěvky týkající se války, články nepsal, ale vyjadřoval svůj názor. X., k ochraně své rodiny smazal veškeré příspěvky týkající se války a nadále jej používá pro soukromé účely. Dříve žádné problémy se státními orgány neměl a neměl ani potíže s vycestováním. Jeho rodina žijící v Rusku též žádné problémy se státními orgány neměla a nemá. Nespokojenost s ruským režimem a zmíněné X. samy o sobě neodůvodňují závěr o vysoké míře pravděpodobnosti pronásledování.
10. K posouzení možných obav žalobce kvůli jeho homosexuální orientaci žalovaný shrnuje a opakuje závěry z napadeného rozhodnutí.
11. Žalovaný uvádí, že vojenská služba náleží k základním státoobčanským povinnostem; samotné povolání k výkonu vojenské služby nemůže představovat pronásledování, pokud k tomu nepřistoupí jeden z azylově relevantních důvodů taxativně vypočtených v § 12 písm. b) zákona o azylu, a to i byť její výkon byl spojen s rizikem účasti na vojenském konfliktu (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, sp. zn. 6 A 508/97). Žalobce si podle názoru žalovaného musel být vědom těchto obav minimálně od vypuknutí válečného konfliktu. V otázce účasti vojáků základní vojenské služby ve válce odkazuje na s. 11-13 napadeného rozhodnutí. V otázce mobilizace částečně zopakoval a shrnul své závěry z napadeného rozhodnutí. Doplňuje, že postihy za nenastoupení základní vojenské služby nedosahují intenzity azylově relevantních důvodů a hrozí za ně správní postihy. Ruská legislativa neumožňuje vysílání branců mimo území Ruska, ačkoli od dubna 2023 mohou povinnou vojenskou službu absolvovat v tzv. mírových misích. Žalobce také může vykonat náhradní civilní službu, přičemž žalovaný ke svému vyjádření přikládá Informaci OAMP ze dne 21. 2. 2024, Ruská federace, Náhradní civilní služba. K rozlišení ruských občanů, kterým hrozí represe tamním režimem pro jejich protirežimní aktivity, a kterým nehrozí, neboť proti režimu nevystupují, odkazuje žalovaný na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2023, č. j. 5 Azs 24/2023-23.
12. Žalovaný poukazuje na větší časové rozpětí od příchodu žalobce na území ČR a podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce o mezinárodní ochranu požádal až teprve v okamžiku, kdy pozbyl pobytové oprávnění a požádat o mezinárodní ochranu X. To ve svém souhrnu vypovídá o tom, že žalobce nevnímal svou celkovou situaci palčivě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004). Poukazuje v této souvislosti i na závěry Nejvyššího správního soudu o nemožnosti využití institutů zákona o azylu k legalizaci pobytu na území ČR (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003, a ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004) a upozorňuje, že žádosti o mezinárodní ochranu nemůže být účelově zneužíváno pro legalizaci pobytu ani za situace, kdy vláda ČR v souladu se zákonem č. 175/2022 Sb. stanovila v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny nepřijatelnost určitých vízových a pobytových žádostí podávaných na zastupitelských úřadech ruskými občany. Žalovaný nerozporuje nedemokratický přístup Ruska ke svým občanům, nicméně sama tato skutečnost neznamená, že kterýkoliv občan země je tomuto vlivu vystaven (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004-79).

13. Na závěr žalovaný dodává, že žaloba nevychází z autentických sdělení žalobce a vytváří příběh nad rámec sděleného a k bližšímu rozvedení úvah odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalobu žalovaný navrhuje zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

14. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 24. 7. 2023 žalobce v poskytnutí údajů k podané žádosti uvedl, že je národnosti ruské, je svobodný, X., je bezdětný, domluví se rusky, česky X. Je bez náboženského vyznání. Není a nebyl členem politické strany ani skupiny a nikdy nevyvíjel politickou aktivitu, ale X. a vyjadřoval vůči ruské politice na sociálních sítích. X. Nepamatuje si přesné datum vstupu do ČR. Ví však, že to bylo X. Nejprve v ČR studoval v rozmezí let X. Následně se vrátil zpět do vlasti. V roce X. přicestoval zpět do ČR. Od té doby zde znovu studuje a nepřetržitě pobývá. Od počátku měl víza do ČR, jelikož zde studoval. V roce X. vízum již neobdržel. O mezinárodní ochranu požádal poprvé. Žalobce je zdravý a s ničím se neléčí. Není si jistý, zda X. Jako důvod podané žádosti uvedl, že se obává návratu do Ruska nejen pro aktuální politickou situaci a režim, ale také pro svou sexuální orientaci. Jakožto homosexuál se cítí celý život utlačován. Mokrát byl kvůli tomu zbit a nedovede si představit, jak by se k němu ve vlasti chovali nyní. Necítil by se tam bezpečně. Obává se odvedení do armády přímo na hranicích. Na závěr poznamenal, že má v ČR X. a vyjádřil touhu zůstat, neboť se nechce vracet do místa, z něhož se snažil utéct.
15. Téhož dne provedl žalovaný s žalobcem pohovor, v němž nad rámec výše uvedeného žalobce sdělil, že X. V ČR požádal o mezinárodní ochranu, protože tu studoval. V době podání žádosti akorát X. Rodině se v Rusku nedaří moc dobře, jelikož X. a bojí se jakkoliv vyjadřovat. Na druhou stranu se jim daří dobře ekonomicky a X. Rodina se přestěhovat nechce. X. V souvislosti se sexuální orientací měl žalobce problémy od základní školy. Zažil i fyzické napadení X. Když šel žalobce ze školy, potkal starší spolužáky, kteří X. Žalobce upřesnil, že byl fyzicky napaden celkem asi třikrát. Naposledy to bylo v X. V Rusku se jako gay veřejně neprojevoval. V ČR X. Rodina žalobce ví o jeho homosexuální orientaci, ale nemluví o tom. Žalobce se domnívá, že zbytek rodiny s ním nemluví kvůli tomu. Ve vlasti využíval k seznamování X. Gay bary nenavštěvuje. Žalobce se X. Přátelé stejné sexuální orientace z Ruska též odešli, a to do X. Aktuálně situace ve vlasti vypadá tak, že se homosexuálové nesmí veřejně projevovat, agitovat, mít sociální sítě, protože jim jinak hrozí trest. Žalobce má X. Když X., sdílel na něm různé věci týkající se války. Články nepsal, ale svůj názor vyjadřoval. Nyní všechno s politickou tematikou smazal a účet používá k osobním účelům X., neboť bere ohled na rodinu. Žalobce po dobu asi dvou měsíců po vypuknutí války na Ukrajině X. Znovu vyjádřil obavu z odvedení do války. Neví, kam by se vrátil, když s ním zbytek rodiny nemluví. Vzhledem k zhoršující se politické situaci si neumí představit ani přístup k němu jako k homosexuálovi. Z obav z návratu X. Bojí se o svůj život. Obává se uvěznění, nebo vyslání do války. Až na problémy související s homosexualitou ve vlasti konkrétní potíže neměl. Problémy s policií či státními orgány ve vlasti neměl.
16. Ve správním spisu jsou obsaženy zprávy o zemi původu, konkrétně Informace České tiskové kanceláře, ze dne 30. 9. 2024, Putin podepsal výnos o podzimních odvozech do armády (dále jen „Informace ČTK ze dne 30. 9. 2024“), Informace OAMP, Základní vojenská služba, Účast vojáků základní vojenské služby ve válce na Ukrajině, ze dne 21. 3. 2024 (dále jen „Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024“), Informace OAMP, ze dne 11. 9. 2024, Sexuální menšiny, Zákon zakazující propagaci homosexuality, diskriminace a zločiny z nenávisti, postoj státních orgánů, neziskové organizace, současná situace s výjimkou regionu severního

Kavkazu (dále jen „Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024“), Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv (dále jen „Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, Bezpečnostní a politická situace“), Informace Finské imigrační služby ze dne 22. 8. 2024, Situace branců a mobilizace, aktualizace k 22. 8. 2024 (dále jen „aktualizovaná Informace Finské imigrační služby ke dni 22. 8. 2024“), Informace Finské imigrační služby ze dne 15. 9. 2023, Rusko – vyhýbání se odvodu během mobilizace (dále jen „Informace Finské imigrační služby ze dne 15. 9. 2023“), Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí (dále jen „Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024“). Dále je součástí správního spisu X., kopie potvrzení o studiu, kopie průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, X.

17. Dále žalovaný vydal dne 21. 11. 2024 žalobou napadené rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

18. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

19. Ve věci rozhodl soud bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s.

20. Podle ust. § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec*

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

21. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*

22. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje*

a) uložení nebo vykonání trestu smrti

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo

c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

23. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu *pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
24. Podle ust. § 2 odst. 6 zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
25. Podle čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), *aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy, musí být*
- a) *svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo*
 - b) *souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).*
26. Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice *za pronásledování ve smyslu odstavce 1 mohou být mimo jiné považována tato jednání: e) trestní stíhání nebo trest za odeprání výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2.*
27. Podle čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice se mezi tato jednání řadí zločiny proti míru, válečné zločiny, zločiny proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech a činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN.
28. Námitky žalobce lze rozdělit na tři pomyslné okruhy. První okruh námitek se týká obav z povolání k vojenské službě a vyslání do ozbrojeného konfliktu. V druhém okruhu žalobce namítá, že se žalovaný nesprávně vypořádal s jeho homosexuální orientací a z ní vyplývajícím nepřátelským a diskriminačním přístupem Ruska k homosexuálům. Třetí okruh námitek velmi úzce souvisí s prvním i druhým okruhem, a to sice, že se žalobce obává v případě návratu značné diskriminace pro svou sexuální orientaci v ruské armádě, jejíž činnosti by se musel povinně účastnit. Žalobce na základě výše uvedeného shledává napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným a nezákonným, neboť žalovaný se nedostatečně vypořádal s uplatněnou argumentací a napadené rozhodnutí neodpovídá skutečnému stavu věci.
29. Na počátku soud uvádí, že je nutné striktně rozlišovat pojmy „mobilizace“ a „základní vojenská služba“. Napříč napadeným rozhodnutím nejsou tyto pojmy žalovaným vždy rozlišovány. Ačkoliv žalobce jedinkrát nezmínil v rámci pohovorů obavy z možné mobilizace, žalovaný se jimi přesto zabýval, a to podle domnění soudu více, než se zabýval primární obavou sdělenou žalobcem. Tou bylo nastoupení k základní vojenské službě a při

jejím výkonu možné vyslání do války. Otázku mobilizace žalovaný tedy vypořádal, přestože žalobce své obavy z ní pramenící vyjadřuje poprvé až v žalobě. Ohledně této skutečnosti žalovaný vycházel zejména z Informace Finské imigrační služby ze dne 15. 9. 2023 a aktualizované Informace Finské imigrační služby ke dni 22. 8. 2024, které potvrzují, že částečná mobilizace se týkala pouze občanů patřících do ruských vojenských záloh, nikoli jedinců povinných k absolvování základní vojenské služby, a že mobilizační kampaň byla skončena. Soud k této otázce uvádí pouze to, že je obecně známé, že je mobilizace od podzimu roku 2022 považována za ukončenou a po žalovaném nelze požadovat predikci možné další mobilizace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2024, č. j. 1 Azs 253/2023-31); uvedené konstatování soudu se však nevztahuje na případný nátlak k „dobrovolnému“ vstupu do armády či k podepsání profesionálního kontraktu, který by bylo možné chápat jako svého druhu skrytou mobilizaci.

30. Nejdříve soud přezkoumal, zda se žalovaný řádně vypořádal s otázkou, zda samotný výkon základní vojenské služby v Rusku není dostatečným azylově relevantním důvodem. K této úvaze žalovaný přikročil zcela omezeně. Pouze na s. 11 napadeného rozhodnutí odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 7. 1998, sp. zn. 6 A 508/97, podle kterého povolání k výkonu vojenské služby není pronásledováním, i když je spojeno s účastí na bojových akcích ve válečném konfliktu, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, sp. zn. 7 Azs 321/2004, podle kterého nepřijemnosti v případě výkonu vojenské služby nezakládají odůvodněný strach z pronásledování podle § 12 zákona o azylu.
31. Soud souhlasí se závěrem žalovaného, že branná povinnost a základní vojenská služba představují základní státoobčanskou povinnost. Podle mezinárodních úmluv jsou státy skutečně oprávněny žádat po svých občanech splnění vojenských povinností a občané jsou povinni je vykonat. Povinnost výkonu základní vojenské služby a branná povinnost nejsou bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a to ani, když by byla povinnost nastoupení spojena s rizikem povolání do bojových akcí ve válečném konfliktu nebo s hrozbou trestní sankce za nenastoupení vojenské služby či výkonu branné povinnosti (srov. i např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44, nebo usnesení téhož soudu ze dne 25. 7. 2018, č. j. 2 Azs 41/2018-39, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015-30, ze dne 12. 7. 2024, č. j. 8 Azs 68/2024-29).
32. Výše uvedené však neplatí bezvýjimečně. Konkrétně v případě žalobce mohou hrát „výjimky z pravidla“ významnou roli při posouzení, zda mu hrozí pronásledování, potažmo vážná újma. Soud upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44, který konstatuje: *„Azylově relevantní by bylo také odmítání vojenské služby odůvodněné tím, že by znamenalo ve smyslu rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, č. j. 6 A 509/94-27, „podílet se na bojových akcích, z hlediska přirozenoprávního mezinárodním společenstvím obecně odmítaných (jako např. genocida, etnické čistky, kruté vedení války proti civilnímu obyvatelstvu, vraždění zajatců ap.) právě z těchto důvodů (a nikoli z pouhé averze k vojenské službě nebo ze strachu o život).“* V návaznosti soud odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, v němž Nejvyšší správní soud uvedl: *„Samotné plnění branné povinnosti nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 ani § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pokud se ovšem jedná o plnění takové povinnosti v regulérní armádě demokratického právního státu, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud je daným státem respektována možnost odeprání výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní) služby nebo jiným způsobem, nebo*

přínejmenším, pokud takové odepření výkonu vojenské služby není ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) směrnice 2011/95/EU trestáno nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu naopak může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) citovaného zákona mimo jiné tehdy, pokud žadateli ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice hrozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu za situace, kdy by tento výkon mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a pokud je zároveň dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) uvedeného zákona, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 citované směrnice.“

33. Soud upozorňuje též na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 19. 11. 2020 ve věci C-238/19, *EZ v. Bundesrepublik Deutschland*. Při výkladu čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice dospěl Soudní dvůr EU k závěru, že se toto ustanovení vztahuje též na „*brance, který odepře vykonat vojenskou službu za konfliktu, avšak nezná své budoucí služební zařazení v rámci armády, (jelikož) v kontextu všeobecné občanské války, která se vyznačuje opakovaným a systematickým pácháním zločinů nebo jednání uvedených v čl. 12 odst. 2 téže směrnice armádou, která nasazuje brance, by výkon vojenské služby znamenal přímou či nepřímou účast na spáchání takových zločinů nebo jednání bez ohledu na zařazení v rámci armády*“. Současně bylo tímto rozsudkem dovozeno, že ust. čl. 9 odst. 2 písm. e) ve spojení s ust. čl. 9 odst. 3 kvalifikační směrnice „*musí být vykládána v tom smyslu, že existenci souvislosti mezi důvody uvedenými v čl. 2 písm. d), jakož i v článku 10 této směrnice a trestními stíháními a tresty za odepření výkonu vojenské služby podle čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice nelze považovat za prokázanou pouze z toho důvodu, že tato trestní stíhání a tyto tresty souvisejí s uvedeným odepřením. Je však dána silná domněnka, že odepření výkonu vojenské služby za podmínek stanovených v čl. 9 odst. 2 písm. e) téže směrnice souvisí s jedním z pěti důvodů připomenutých v jejím článku 10. Je věcí příslušných vnitrostátních orgánů, aby s ohledem na všechny dotčené okolnosti ověřily pravděpodobnost této souvislosti.*“
34. S ohledem na výše citovaný rozsudek Soudního dvora EU není rozhodující, k jaké jednotce by žalobce byl zařazen a jakou činnost by v rámci jednotky vykonával, podstatné však je, zda by tato činnost alespoň nepřímou souvisela s pácháním válečných zločinů. Pokud je tedy branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu, může být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu, a to za podmínek, že:
 - a) žadateli o mezinárodní ochranu hrozí za odepření výkonu vojenské služby trestní stíhání nebo trest,
 - b) výkon vojenské služby by mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a
 - c) je dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 kvalifikační směrnice.
35. Žalovaný veškerou výše citovanou judikaturu zcela opominul. Přitom je obecně známou skutečností, že ruská vojska páchají na ukrajinském území zločiny proti míru a zločiny proti lidskosti (vizte rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49, ze dne 26. 10. 2022, č. j. 4 Azs 214/2022-46, ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10

Azs 537/2021-37, či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2022, č. j. 41 Az 25/2022–92). Vojenská invaze ruské armády na Ukrajinu je aktem mezinárodní agrese (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021-49). Je tedy evidentní, že Rusko svými činy a jednáním vůči Ukrajině naplňuje zločiny a jednání ve smyslu čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice.

36. Žalovaný ostatně sám do správního spisu zařadil Informaci OAMP ze dne 8. 7. 2024, Bezpečnostní a politická situace. V bodě 6. 1. zprávy je konstatováno, že Rusko na území Ukrajiny páchá činy, které jsou vyšetřovány jako válečné zločiny, což následně žalovaný zcela opomenul a nevypořádal se s danou skutečností. V tomto ohledu je skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, v rozporu se správním spisem.
37. Žalovaný dostatečně neposoudil ani otázku, zda žalobci hrozí sankce za nenastoupení k výkonu základní vojenské služby. Soud se domnívá, že toto opomenutí má svůj původ právě v nedůsledném rozlišování pojmů „základní vojenská služba“ a „mobilizace“, na což soud upozorňoval již v bodě 29. tohoto rozsudku. Žalovaný totiž na s. 12 napadeného rozhodnutí, rozváděl dostatečně otázku sankcí za vyhýbání se mobilizaci. Pouze jednou větou zmínil, že: *„Podle státního zástupce se v dané věci aplikovaný § 328 trestního zákona vztahuje pouze na vyhýbání se povinné vojenské službě, nikoli vyhýbání se mobilizaci.“* Blíže však tuto informaci nerozvedl. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nehrozí závažné jednání v podobě udělení trestní sankce za neuposlechnutí výzvy k mobilizaci, když mu žádná taková výzva nepřišla. Soud s tímto tvrzením souhlasí, nicméně opakuje, že žalobce nezmiňoval, že jeho obavy pramení z mobilizace, ale z války jako takové, když X.
38. Žalovaný pochybil, když se nezabýval možnostmi sankce za nenastoupení základní vojenské služby. Přitom si k tomu opatřil podklady, které o sankcionování nenastoupení základní vojenské služby přímo pojednávají. Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024 hovoří o zpřísnění trestů za vyhýbání se vojenské službě od 1. 10. 2023, první potrestání se chápe jako přestupek, mezi sankce se rovněž řadí pozastavení řidičského oprávnění, zákaz registrace vozidel, zákaz získat půjčku apod., opakované provinění je trestný čin se sankcí až dva roky odnětí svobody. Žalovaný si sice tuto zprávu opatřil, ale neprovedl ji. Jako jediná se přitom dotýká čistě základní vojenské služby a účasti vojáků základní vojenské služby ve válce na Ukrajině.
39. Přes uvedené pochybení, jež se týká posouzení výkonu základní vojenské služby jako možného azylově relevantního důvodu se žalovaný na s. 17 zabýval možnostmi, že bude žalobce vyslán do bojů na Ukrajině jakožto bránc v rámci základní vojenské služby. Při posouzení této otázky vycházel nejprve z aktualizované Informace Finské imigrační služby ke dni 22. 8. 2024 týkající se situace branců a mobilizace a z Informace ČTK ze dne 30. 9. 2024. Na jejich základě dospěl k závěru, že neexistuje přiměřená pravděpodobnost, že by žalobce v případě návratu do vlasti a eventuálního výkonu základní vojenské služby měl být nuceně vyslán zúčastnit se bojů na Ukrajině. Vyslán by mohl být, jen pokud by s tím sám souhlasil a uzavřel profesionální smlouvu s ruskou armádou. Žalovaný označil okolnosti ohledně nátlaku na brance za problematické. Nelze podle jeho domněnky však dovodit závěr, že by branci neměli možnost obrany proti podpisu smlouvy. Skutkové závěry žalovaného jsou v tomto ohledu nedostačující a ty, jež učinil, jsou nesprávné.
40. Žalovaný ze zmíněných zpráv informace selektoval a spoustu zásadních údajů o vysílání řadových branců základní vojenské služby do válkou zmítaných oblastí na Ukrajině nevzal v potaz. Neprovedl ani všechny zprávy, které se týkají dané problematiky. Soud

upozorňuje, že informace o možném vyslání branců do války podporuje i Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024, jež je součástí správního spisu. Tu však žalovaný neprovedl.

41. Informace Finské imigrační služby ke dni 22. 8. 2024 obsahuje následující informace o účasti branců základní vojenské služby v bojových operacích. Ruští branci se do bojů zapojili hned na počátku ruské útočné války v únoru 2022. Legislativa nezakazuje vyslání branců do boje. Z externích zdrojů existují informace, že jsou branci posíláni do bojových operací zřídka, nicméně do anektovaných území tzv. nových území mohou být branci posíláni na výkon vojenské služby bez omezení. Říká se, že v pohraničních oblastech mezi Ukrajinou a Ruskem v okolí Brjansku, Kurska a Belgorodu, je spousta branců. Ti sem mohou být posíláni bez omezení. Dané oblasti jsou pravidelně pod palbou a branci tu umírají ve vojenské službě. Podle X. jsou branci posíláni i na Krym. Projekt X., který pomáhá ruským odpůrcům vojenské služby obdržel množství zpráv od ruských branců a jejich rodin ohledně vyslání do Kurské oblasti, což je potvrzeno i z několika dalších zdrojů. Jde přitom o brance, kteří mnohdy ještě nedokončili povinné čtyři měsíce služby. Neexistují spolehlivé informace, co přesně v oblasti dělají, neboť branci nejsou v přímém kontaktu s projektem. V X. uvedl anonymní lidskoprávní aktivista, že není možné predikovat, zda do Kurské oblasti budou branci vysláni k běžnému výcviku, běžné službě či budou vysláni do bojových operací. X. zveřejnilo informace od vojenských expertů, podle nichž je přínos branců v první linii minimální a branci jsou považováni za nezpůsobilé k boji a dostávají jen podpůrné úkoly, což uvedl v napadeném rozhodnutí i žalovaný. Podpůrná role branců může spočívat v posílení a budování obranné linie, podpoře profesionálních jednotek, posílení zázemí, jako je podpora logistických operací, střezení vojenských vozidel. X. uvedl, že logistické trasy jsou vystaveny dělostřeleckým i leteckým útokům, Kurská oblast není bezpečná a branci se tak mohou ocitnout uprostřed bitevního pole.
42. Informace ČTK ze dne 30. 9. 2024 k otázce vyslání branců do ozbrojených bojů obsahuje rozporné údaje. Na jednu stranu uvádí, že Generální štáb slíbil, že odvedence nepošle do války na Ukrajinu. Vojáci základní vojenské služby nemohou být legálně nasazeni do bojů mimo Rusko. Generální štáb slíbil, že branci nebudou vysíláni do „nových regionů“ (čtyři ukrajinské oblasti, které Rusko v roce 2022 anektovalo, a v nichž se stále válčí). Na druhou stranu se však stalo, že i vojáci základní služby v bojích zahynuli, utrpěli zranění či padli do zajetí. V médiích se na počátku války objevovaly zprávy o případech, kdy se vojenští velitelé snažili odvedence přimět k uzavření profesionálního kontraktu s armádou, který by je umožnil vyslat do bojů.
43. Z výše uvedených zpráv vyplývá, že ruská legislativa neumožňuje nasazení vojáků základní vojenské služby do bojů mimo území Ruska. Vzhledem k tomu, že Rusko anektovalo tzv. „nová území“, míní se územím Ruska právě i tyto oblasti. Přičemž je obecně známo, že boje probíhají zejména v Luhanské, Doněcké, Chersonské a Záporožské pohraniční oblasti. Jak vyplývá ze zpráv, boje aktuálně probíhají i v Kurské oblasti, která je součástí území Ruska a branci do této oblasti mohou být legálně vysláni. Nejvyšší ruští představitelé a úřady sice slíbili, že na tzv. „nová území“ branci základní vojenské služby nebudou vysíláni, avšak je třeba upozornit, že uvedená vyjádření vykazují nízkou vypovídací hodnotu a bez dalšího ověření z nezávislých zdrojů je není možné považovat za směrodatná (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2019, č. j. 45 Az 23/2018-55, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 1 Azs 422/2019-41, ze dne 31. 7. 2024 č.j. 2 Azs 163/2024-27). Správní spis však neobsahuje žádné další informace z nezávislých zdrojů, které by podporovaly tvrzení ruských úřadů a nejvyšších představitelů,

že k vysílání branců základní vojenské služby do těchto oblastí nedochází. Naopak z těchto zdrojů vyplývá, že ruská legislativa umožňuje vysílání branců do uvedených oblastí a skutečně k němu v některých případech dochází. Ze zpráv nevyplývá, že by šlo o velké počty branců, ale o jednotlivé případy. Byť branci v daných případech nestojí v první linii, ale jsou pověřeni podpůrnými funkcemi (např. ostraha hranic nebo budování obranné linie), jsou stále ve válkou zmítané oblasti, která může být každým okamžikem ostřelována a je životu nebezpečná. To však žalovaný v napadeném rozhodnutí nezmínil. Selektivně poukázal pouze na to, že nejsou branci způsobilí k boji a jsou pověřeni podpůrnými úkoly, aniž by se blíže věnoval tomu, v čem podpůrné úkoly spočívají a zda může být jejich provádění ve svém důsledku život ohrožující.

44. V napadeném rozhodnutí zcela absentuje závěr, zda je či není přiměřeně pravděpodobné, že žalobce může být jako voják základní služby (branec) do takových bojových operací vyslán, ačkoliv žalovaný výběrově parafrázoval výše uvedené zprávy pojednávající o dané otázce. Žalovaný dovodil, že branci mohou být vysláni do války pouze pokud podepíší profesionální smlouvu s ruskou armádou. To je však v rozporu s celkovým kontextem opatřených zpráv, které, jak již bylo výše podrobně rozvedeno, hovoří o tom, že branci bývají, byť ne ve vysokém zastoupení, posíláni do války na Ukrajině plnit zejména podpůrné úkoly. To vše se však děje nezávisle na podpisu profesionální smlouvy s ruskou armádou. Ta sama o sobě znamená, že se z branců po určité době stanou nájemní vojáci. To je ovšem pozice, kterou je nutné striktně odlišovat od pozice „brance“ v základní vojenské službě. Proto neobstojí závěr žalovaného, že by žalobce mohl být vyslán do války, jen pokud by s tím sám souhlasil a uzavřel profesionální smlouvu s ruskou armádou.
45. Žalovaný se nevypořádal s otázkou vysílání branců základní vojenské služby do války. Shromážděné informace neposkytují dostatečně přesné údaje, aby bylo možné vyhodnotit, zda je dána přiměřená pravděpodobnost, že žalobce může být jako voják základní služby (branec) do takových bojových operací vyslán. Je nezbytné, aby žalovaný v dalším řízení shromáždil další informace, řádně je provedl a náležitě vyhodnotil.
46. Žalovaný se alespoň v omezené míře zabýval otázkou podpisu profesionální smlouvy brance s ruskou armádou. Poukázal na problematičnost nátlaku vyvíjeného na brance k jejímu podpisu. Zároveň upozornil na dobrovolnost podpisu. Konstatoval, že branci mají možnost využít různých fór, jež obsahují informace o tom, jak se vyhnout podpisu a minimalizovat nátlak. Upozornil také na využití právních mechanismů k ochraně práv. Učinil závěr, že v případě žalobce nelze dovodit, že by branci neměli možnost zajistit si informace a podpis smlouvy následně odmítnout.
47. Soud konstatuje, že Informace Finské imigrační služby ke dni 22. 8. 2024, jakož i Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024, kterou žalovaný zařadil do správního spisu a neprovedl, pojednává o problematice podpisu výše zmíněných smluv. Hovoří o tlaku, jenž je vyvíjen na brance, a to včetně zneužití neznalosti branců tohoto institutu. Zprávy obsahují mimo jiné i popis způsobu, jakým představitelé armády nutí brance k podpisu. Jedná se o slib vysokých platů, výhod, lživých příslibů propuštění ze služby po určité době, služby mimo válečnou zónu, ale i nátlak výhrůžkami vězením nebo vysláním do bojové zóny. Objevily se i případy, kdy branci nevěděli, co podepisují. Uvádí se, že bylo k podpisu použito násilí. Existují k obraně ochranné mechanismy v podobě stížnosti k velení, vojenské prokuratuře či ministerstvu, v případě potřeby i žaloba. Tyto prostředky ochrany však mají podle zdrojů omezený vliv na nápravu situace, obzvláště od vypuknutí války na Ukrajině.

48. Žalovaný na základě svých zjištění dospěl k závěru, že není vyloučeno, aby si žalobce zjistil informace a případně smlouvu podepsat odmítl. Zprávy však uvádí, že tlak k podpisu obecně vzrůstá, některé zdroje dokonce uvádí, že bylo využito k podpisu i násilí a prostředky ochrany mají omezený vliv na nápravu situace. Žalovaný se nezabýval způsoby používaného nátlaku či manipulace a neodpověděl na otázku, zda je přiměřeně pravděpodobné, že v případě výkonu základní vojenské služby by byl žalobce nucen podepsat smlouvu s armádou. Řádně neprovedl všechny opatřené zprávy o zemi původu vztahující se k dané problematice a neposoudil ani, zda by jednání ruské armády mohlo představovat pronásledování nebo vážnou újmu. Tento nedostatek musí žalovaný odstranit v dalším řízení.
49. Dále se soud zaměřil na novou argumentaci žalovaného ve vyjádření k žalobě a skutečnost „přiložení“ nové zprávy o zemi původu – Informace OAMP ze dne 21. 2. 2024, Ruská federace, Náhradní civilní služba. Zpráva však ke dni rozhodování soudu přiložena nebyla. Pokud se žalovaný v dalším řízení rozhodne věnovat otázce náhradní civilní služby, je třeba posoudit, zda je možnost náhradní civilní služby skutečně dostupná pro žalobce X. (srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 26. 2. 2015 ve věci C-472/13 *Shepherd*). Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že ruská legislativa neumožňuje vyslání branců mimo území Ruska, k tomu však soud znovu konstatuje, že Rusko (jak obecně známo) považuje okupovaná ukrajinská území za součást Ruska, konkrétně Doněckou, Luhanskou, Chersonskou, Záporožskou oblast a Krym. Není zřejmé, co představuje pojem mírové mise, na něž žalovaný odkazuje. Žalovaný dále uvádí, že většině osob, která se vyhýbá vojenské službě, je udělena pokuta. Poté však není jasné, co se s těmito osobami stane dále, zda jsou, či nejsou znovu povolány a trestány.
50. Žalobce upozorňuje, že pro své X., může být v Rusku postižen.
51. Nejprve soud uvádí, že uplatňované tvrzení žalobce ohledně X. se poprvé objevuje v žalobě. Žalobce před žalovaným netvrdil nic o těchto aktivitách, pouze poukazoval na svou aktivitu na sociálních sítích a X. Soud žalobce upozorňuje, že ho stíhá povinnost tvrzení a jí odpovídající břemeno tvrzení (srov. srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86). Přednesení nových skutečností až v řízení před soudem je možné, jen pokud jde o takové skutečnosti, které žalobce nemohl bez vlastní viny uvést již v řízení před žalovaným. Tedy jen takové skutečnosti, které nastaly až v průběhu řízení, či takové, které ve fázi správního řízení nebyly žadateli známy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32). Soud se domnívá, že nejde o skutečnost novou ve smyslu čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice a výše uvedené judikatury. Pokud se žalobce skutečně X., měl povinnost toto tvrdit již ve správním řízení. Soud se tedy tímto tvrzením nebude dále zabývat.
52. Protirežimní aktivity, které žalobce sdělil, spočívaly v jeho aktivitě na X. Žalovaný se s hrozbou pronásledování a vážné újmy za tyto aktivity vypořádal na s. 4 až 6, a na s. 15 a 16 napadeného rozhodnutí.
53. Z pohovoru se žalobcem není zcela zřejmé, zda byly všechny protirežimní aktivity na sociálních sítích X. Soud je stejného názoru jako žalovaný, že uvedené aktivity nejsou natolik významné, aby byly azylově relevantní (tj. zakládající důvodnost obav z pronásledování či vážné újmy). Navíc žalobce sám uvedl, že veškeré příspěvky z opatrnosti smazal a účet využívá jen pro X. Podle Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024 pojednávající o monitoringu sociálních sítí nemají ruské bezpečnostní složky kapacitu, aby zvládaly

kriminalizovat všechny protiválečné projevy na sociálních sítích. Kontroly mobilních telefonů a sociálních sítí na hranicích se systematicky týkají jen vybraných kategorií osob (známí aktivisté, novináři, bloggeři apod.). Mimo vybrané kategorie se lze obdobným kontrolám vyhnout na velkých hraničních přechodech, kde na ně není čas. Soud si je vědom, že po žadateli o mezinárodní ochranu není přípustné žádat, aby se ve vlasti zdržel legitimních projevů svého přesvědčení (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013-26). Žalobce nicméně své protirežimní postoje veřejně projevoval podle jeho tvrzení po dobu pouhých X. Zároveň neprojevil ani úmysl vykonávat politická práva v případě návratu do vlasti. Z hlediska posouzení protirežimních aktivit na sociálních sítích považuje soud napadené rozhodnutí za zákonné.

54. Soud si je vědom X. Tato informace vyplývá z Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, jež je součástí správního spisu. Žalovaný na s. 6 napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že není přiměřeně pravděpodobné, že by žalobce byl za tuto aktivitu podroben závažnému jednání ze strany ruských státních orgánů, jež by naplňovalo znaky pronásledování. Poukázal na rozsah a povahu aktivit, které podle jeho názoru lze považovat za nevýznamné. A uvedl, že není přiměřeně pravděpodobné, že by ruské státní orgány reálně mohly získat informace o této činnosti. Soudu není známo, na základě jakých informací tak žalovaný usuzuje, neboť žalobce nespecifikoval X. Žalovaný se pak touto konkrétní obavou zabýval pouze v rámci posouzení ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, kdy je zřejmé, že žalobce kvůli X. Žalovaný k tomuto tvrzení neučinil žádná skutková zjištění a nevyhodnotil, zda v této souvislosti hrozí žalobci pronásledování (§ 12 písm. b) zákona o azylu), nebo vážná újma (§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu). Z toho důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64) a tento závěr nezmění ani nyní uplatňovaná argumentace ve vyjádření k žalobě.
55. Obavami plynoucími z X. se žalovaný zabýval opět pouze při posouzení ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Dospěl ke shodným závěrům jako u posouzení X., kterými se soud zabýval výše. Žalovaný k tomuto tvrzení shodně neučinil žádná skutková zjištění a nevyhodnotil, zda v této souvislosti hrozí žalobci pronásledování (§ 12 písm. b) zákona o azylu), nebo vážná újma (§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu). Z toho důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).
56. V druhém okruhu námitek žalobce shledává, že žalovaný nedostatečně zhodnotil postavení homosexuálů na území Ruska a nevypořádal se se skutečností, zda je žalobce homosexuál. Žalobce rovněž upozorňuje, že se po něm nedá požadovat, aby v případě návratu svou sexuální orientaci maskoval.
57. Žalobce od počátku správního řízení tvrdil, že je homosexuálně orientovaný. Žalovaný shledal toto tvrzení věrohodným. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57: „*postačí, pokud žadatel o udělení azylu (mezinárodní ochrany) své pronásledování prokáže vlastní věrohodnou výpovědí. Pochybuje-li správní orgán o její věrohodnosti, je na něm, aby zajistil důkazy, které věrohodnost výpovědi vyvrátí či zpochybní.*“ Výpověď žalobce nebyla žádným způsobem zpochybněna, a proto nebylo nutné, aby žalovaný vyslechl přítele žalobce.
58. Žalovaný si k posouzení obav spojených s homosexualitou žalobce opatřil Informaci OAMP ze dne 11. 9. 2024. Na ni, byť ne explicitně, odkazuje i žalobce v žalobě. Ze zprávy

vyplývá, že trestnost homosexuality byla v Rusku zrušena v roce 1993. Do roku 1999 byla považována za duševní onemocnění. Po roce 2012 zesílila homofobní propaganda ze strany některých politiků a státních médií. Televizní média popisovala LGBT+ osoby jako morálně nebo fyzicky zvrácené. Společnost chrání „tradiční hodnoty“ a apeluje na ochranu dětí před pedofilií. V Rusku není povoleno manželství ani občanské svazky. Nejsou zakázány konsensuální sexuální vztahy osob stejného pohlaví, transvestitismus ani jiné sexuální či genderově charakteristické chování. Ruská legislativa neposkytuje žádnou zvláštní ochranu v případě diskriminace na základě sexuální orientace, např. v oblasti bydlení, zaměstnání nebo přístupu ke zdravotnictví. V roce 2013 byl přijat zákon č. 135-FZ, známý jako „zákon proti gay propagandě“, kterým ruské úřady zakázaly propagaci netradičních sexuálních vztahů mezi neplnoletými. Novela tohoto zákona a souvisejících zákonů z roku 2022 rozšířila zákaz zveřejňování LGBT+ tematiky i pro zbytek společnosti a zpřísnila již existující tresty a omezila veřejnou viditelnost LGBT+ tematiky. Šíření mezi neplnoletými je nyní přitěžující okolností. Postihem je peněžitá pokuta začínající na 100 tisících rublech. Novela rozšířila zákaz a vymezila tresty na další LGBT+ tematiku. V zemi pokračuje trend „tradičních hodnot“, v mediálním prostoru proti komunitě vystupovali přední představitelé úřadů (federální poslanci). Mimo zmíněný zákon využívaly úřady taktéž dalších zákonů, kterými omezovaly činnost organizací hájící LGBT+ práva a umožnily aplikovat extremistické články trestního zákoníku na LGBT+ témata. Ruské úřady neevidovaly statistiky o násilí LGBT+ komunity. Podle MZV USA se aktéři státu měli dopustit násilí vůči LGBT+ jedincům a aktivistům, obzvláště v Čečensku, a někdy byli sami pachateli násilí vůči komunitě. Policie nereagovala v mnoha případech adekvátně na násilí ze strany soukromých osob. Jsou zaznamenány i záahy policie na některé gay bary, sauny či kluby v Moskvě. Trestní zákoník uznává nenávisť k určité sociální skupině jako přitěžující okolnost, nicméně úřady neaplikovaly u LGBT+ během vyšetřování případů termín „sociální skupina“. Obecně klasifikovaly toto jednání jako zločiny z nenávisť. Počty zločinů z nenávisť se zvyšují. Mezi komunitou přetrvává nedůvěra v policii spolu se strachem a neochotou se na ni obracet. Velký nárůst je zaznamenán u vyhrožování. Zvyšuje se i zdokumentovaný počet případů násilí. Ruská nezisková organizace X. uváděla, že z celkem 70 dotázaných, kteří měli zkušenost s homofobními trestnými činy, byla přibližně 1/3 případů zamítnuta. V rozmezí 2016-2022 státní orgány stíhaly podle zákona č. 135-FZ okolo 30 osob ročně za přestupek a v některých případech i méně než 10. Soudy rozhodly cca o polovině z nich, ve zbytku řízení zastavily, nebo vynesly zprošťující rozsudek. Podle statistik za rok 2022 rozhodly soudy o vině a udělení pokuty v 16 z 22 řízení. V roce 2023 úřady vedly řízení ve 28 případech. Od prosince roku 2022 se soudy zabývaly celkem 150 případy stíhání za propagaci LGBT+, přičemž 85 z nich se týkalo rozšiřování mezi neplnoletými. Přes polovinu z nich skončilo odsouzením, cca 35 % z nich skončilo bez trestu. K násilí ze strany nestátních aktérů se policie často staví neadekvátně. Panuje rozdíl mezi venkovem a městem, nejlejší se jeví situace v Moskvě a Petrohradě. I přes rozšířenou homofobii ve velkých městech působí gay scéna, nicméně po rozhodnutí ústavního soudu v nich proběhly razie a některé podniky byly nuceny ukončit svou činnost. Média často podporují stereotypní a nenávisťné vnímání LGBT+ komunity. Podobně v kontextu ruské vojenské invaze na Ukrajinu ruská politická scéna rámovala své válečné kroky bojem proti tzv. západu, včetně LGBT+, např. výroky prezidenta Putina a patriarchy Kirilla. Postoje veřejnosti se zhoršily v kontextu postupu úřadů, přičemž z průzkumu vychází, že až 62 % respondentů se staví proti komunitě. Četnější negativní reakce jsou i na sociálních sítích, včetně několika případů lákání na smyšlené rande končící fyzickým násilím. Obecně čelí

osoby sociální stigmatizaci a diskriminaci v různých oblastech, kterou přičítají prosazování homofobie (zdravotnictví, školství a zaměstnání). V roce 2023 až 2024 se objevovaly případy medializovaných útoků vůči LGBT+. Ruské úřady ne vždy adekvátně reagovaly a oběti z řad komunity se obecně bály z různých důvodů obracet na policii. Neziskové organizace se stáhly do zahraničí nebo poskytují služby neveřejně na vyžádání, např. online. Případná setkání komunity probíhají v úzkém kruhu. Podle řady svědectví nezůstala na území jediná veřejně fungující organizace.

59. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu může být důvodem pronásledování příslušnost k určité sociální skupině. Žalobce uvedl během správního řízení, že je pronásledován kvůli příslušnosti k LGBT+ komunitě a identifikuje se jako gay. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006-52: *„sexuální orientace žadatele o azyl může být podle okolností a s ohledem na poměry v zemi původu považována za znak jeho příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.“* Dále rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-473/16 hovoří o tom, že: *„sexuální orientace představuje charakteristiku, která může zakládat příslušnost žadatele k určité sociální skupině, ve smyslu čl. 2 písm. d) směrnice 2011/95, pokud skupina osob, jejíž příslušníci sdílejí stejnou sexuální orientaci, je vnímána okolní společností jako odlišná.“* Z Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024 je zřejmé, že státní moc a veřejná média vystupují proti LGBT+ komunitě. Rovněž postoj ruské společnosti je negativní a diskriminační. Podmínka příslušnosti k sociální skupině je proto splněna.
60. Žalovaný se otázce pronásledování kvůli příslušnosti k LGBT+ komunitě věnoval na s. 8–10 napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že není přiměřeně pravděpodobné, že by byl žalobce v případě návratu do vlasti pronásledován ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Nelze konstatovat, že LGBT+ komunita vlivem aplikace novely zákona čelí plošně represivnímu jednání. Odkázal při tom na statistiky, které soud již shrnul v bodě 58. tohoto rozsudku. Žalovaný dovodil, že porušení dotčeného zákona je kvalifikováno jako přestupek a v kontextu rozlohy a lidnatosti Ruska dochází k jeho stíhání v zanedbatelném množství. Rovněž poukázal na výši ukládaných peněžitých trestů fyzickým osobám a uzavřel, že je nelze vyhodnotit jako nepřiměřené a nelze je považovat za závažné porušení lidských práv, které by ve svém souhrnu naplňovalo definici pojmu pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Uznal, že situace v Rusku je problematická, v zemi dochází k porušování lidských práv, avšak po zhodnocení konkrétní situace žalobce žalovaný neshledal žádná závažná rizika. Odkázal žalobce v případě jeho návratu na X., kde je situace pro členy LGBT+ příznivější. Upozornil na to, že žalobce ve vlasti nevyvíjel aktivity k propagaci LGBT+ či k projevu nesouhlasu se zákonem č. 135-FZ. V důsledku toho konstatoval, že spekulativní závěr ohledně možného budoucího vývoje v osobním životě k udělení azylu zcela jednoznačně nepostačuje.
61. Žalovaný na s. 9 napadeného rozhodnutí uvedl: *„Žadatele rozhodně nelze označit jako osobu, která ve veřejném a mediálním prostoru aktivně propaguje či propagovala LGBT tematiku, tím méně s dopadem na nezletilé, jenž je primárně omezována stanoveným ruským federálním zákonem č. 135-FZ o tzv. gay propagandě proti LGBT komunitě.“* Tento závěr žalovaný formuloval nejednoznačně. Výkladovými metodami lze totiž dospět ke dvěma významům. V prvním pojetí by takto formulovaná věta mohla znamenat, že zákon č. 135-FZ primárně chrání nezletilé osoby před propagací LGBT+ tematiky. To by v důsledku znamenalo úzce profilované sankcionování LGBT+ komunity primárně ve vztahu k nezletilým dětem, jak tomu bylo před novelou zákona z roku 2022. Ve druhém pojetí by

tato věta mohla znamenat, že zmíněný zákon sankcionuje propagaci LGBT+ tematiky v celé společnosti, kterou tedy primárně chrání a žalobce ji nepropaguje ani mezi nezletilými. Soud konstatuje, že je žalovaný povinen své závěry formulovat srozumitelně tak, aby jim primárně rozuměl adresát napadeného rozhodnutí. Vedle toho žalovaný uvádí, že novela zákona č. 135-FZ z roku 2022 pouze rozšířila zákaz zveřejňování LGBT+ tematiky včetně změny pohlaví, což se žalobce nijak nedotýká, protože ve své vlasti nikdy tuto tematiku nepropagoval. Pro oba případy soud konkretizuje, že Informace OAMP ze dne 11. 9. 2024 uvádí: *„Zákaz zveřejňování LGBT+ tematiky i pro zbytek společnosti rozšířila novela předmětného zákona a souvisejících zákonů v prosinci 2022, která v návaznosti zpřísnila již existující tresty a omezila dále veřejnou viditelnost LGBT+ tematiky.“* Dále též upřesňuje: *„Šíření čehokoliv s obdobným obsahem mezi neplnoletými, v online prostoru nebo sdělovacích prostředcích je v nynější právní úpravě definováno jako přitěžující okolnost.“* Z toho lze dovodit, že se zákon před novelou zaměřoval pouze na zákaz šíření informací o LGBT+ vztazích mezi neplnoletými, zatímco aktuálně je zákaz rozšířen a dopadá v základní skutkové podstatě na šíření v celé společnosti. Šíření informací o LGBT+ vztazích mezi neplnoletými je nyní přitěžující okolností. Z výše citovaného úseku napadeného rozhodnutí rovněž vyplývá, že zákon č. 135-FZ podle žalovaného sankcionuje osoby propagující LGBT+ tematiku ve veřejném a mediálním prostoru. Tento závěr však nemá jakýkoliv podklad a podle názoru soudu, nelze k této dedukci dojít z pouhých statistik o sankcích na základě tohoto zákona. Z opatřených zpráv nevyplývá informace, co se míní termínem „propagace LGBT+ vztahů“. V takto široce a neurčitě vymezeném pojmu pod něj může teoreticky spadat jakýkoliv projev např. běžného partnerského života.

62. Bude povinností žalovaného v dalším řízení opatřit zprávy o zemi původu, které poskytnou odpověď na otázku: „Co se skutečně míní ve smyslu zákona č. 135-FZ propagací LGBT+ vztahů, která je sankcionována?“. Jinak není možné učinit jednoznačný závěr v rámci testu přiměřené pravděpodobnosti, zda by žalobce mohl být v případě návratu podroben jednání naplňujícím parametry pronásledování. Žalobce totiž naposledy opustil vlast X., kdy platila ještě stará úprava zákona č. 135-FZ. Nelze tedy při posouzení přiměřené pravděpodobnosti pronásledování státními orgány vycházet z toho, že tehdy nebyl objektem zájmu ruských státních orgánů, když dřívější úprava zákona sankcionovala „pouze“ šíření LGBT+ vztahů mezi nezletilými osobami.
63. Soud dává rovněž za pravdu žalobci, že po něm nelze požadovat, aby se v případě návratu do vlasti choval zdrženlivěji a navenek svou sexuální orientaci neprojevoval. V této souvislosti soud odkazuje na závěr rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. 11. 2013 ve spojených věcech C-199/12 až C-201/12: *„Při posuzování žádosti o přiznání postavení uprchlíka nemohou příslušné orgány rozumně očekávat, že žadatel o azyl bude v zemi původu svou homosexualitu skrývat nebo si bude počínat se zdrženlivostí při projevoování sexuální orientace, aby se vyhnul riziku pronásledování.“* Soud dodává, že po žalobci rovněž nelze rozumně požadovat, aby si X. jen na základě vyšší míry tolerance LGBT+ komunity tamní společnosti. Situace v X. po rozhodnutí ústavního soudu o extremistické povaze LGBT+ hnutí, není však o tolik příznivější, jak žalovaný tvrdí. X.
64. Žalovaný na s. 9 napadeného rozhodnutí upozorňuje, že žalobce svou homosexuální orientaci ve veřejném či mediálním prostoru aktivně nepropagoval a nepropaguje. Zároveň se nezapojil do propagace LGBT+ hnutí a neprojevil ani nesouhlas se zákonem č. 135-FZ. Jak vyslovil zdejší soud ve svém rozsudku ze dne 14. 5. 2024, č. j. 21 Az 1/2024-41: *„...sexuální preference každého jednotlivce jsou součástí jeho intimní sféry a je pouze jeho rozhodnutím,*

nakolik je bude sdílet se svými blízkými či s veřejností. Nelze obviňovat žalobce z toho, že se po přestěhování do liberálnější země nestal LGBT aktivistou. Žalobce ostatně sdělil, že byl terčem fyzických útoků a agrese od základní školy. X. Žalobce se ve vlasti veřejně neprojevoval, neboť byl několikrát terčem útoku. Tento přístup žalobce je pro soud zcela pochopitelný.

65. Soud zároveň upozorňuje žalovaného na prospektivní rozhodování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Pronásledování v minulosti není rozhodující. Jde o pouhý faktor, který má žalovaný povinnost brát v potaz, nemůže z něho však automaticky dovodit závěr o pronásledování v budoucnu. Soud v daném ohledu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36: *„V rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany je tedy zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická, rozhodně však nemusí dosahovat či přesahovat 50 % (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, a ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112).“* Žalovaný dále usuzuje, že žalobce svou situaci nepociťoval nijak palčivě, o čemž vypovídá skutečnost, že žalobcova situace nebyla bezprostředním důvodem jeho vycestování ze země původu. Soud s tímto úsudkem nesouhlasí. Žalobcovy problémy týkající se homosexuální orientace začaly na základní škole, X. a je přehnané požadovat od dospívajícího dítěte, aby se kvůli šikaně odstěhovalo ze své rodné země. Žalobce poprvé odcestoval z Ruska, když X. Odcestování za studiem v ČR se X. nabízelo.
66. Soud se neztotožňuje se závěrem žalovaného o neexistenci závažných rizik ve spojení s homosexuální orientací žalobce. Žalovaný si obstaral již citovanou Informaci OAMP ze dne 11. 9. 2024, z jejíchž závěrů v napadeném rozhodnutí vycházel. Žalovaný přiznal, že ruská legislativa neposkytuje žádnou zvláštní ochranu v případě diskriminace na základě sexuální orientace. Opomenul se však vypořádat s pasáží na s. 3: *„Zároveň se objevily případy, kdy se nestátní aktéři dopustili násilí vůči LGBT+ a policie na daný incident nereagovala adekvátně. V kontextu důrazu na tzv „tradiční hodnoty“ a vnímání LGBT+ tematiky jako „západní“, včetně intenzivnější homofobie, byla podle neziskových organizací tolerována beztrestnost agresora.“* Dále s pasáží na s. 4: *„...mezi LGBT+ komunitou přetrvávala nedůvěra vůči policii spolu se strachem a neochotou se na ní obracet. Podle průzkumu se na ní obrátilo pouze 14 % dotázaných (celkem 70 dotázaných) při zkušenosti s trans nebo homofobními trestnými činy a přibližně 1/3 případů byla zamítnuta.“* Ohledně postoje ruské společnosti k LGBT+ komunitě pak též s informací na s. 5: *„K případům násilí ze strany nestátního aktéra se policie často adekvátně nepostavila.“*
67. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93 uvádí: *„Při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především realnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení.“* Žalobce zažil kvůli své homosexuální orientaci X. fyzické napadení soukromými osobami, přičemž X. Když ho zmlátili spolužáci X. V druhém případě, kdy X. Žalobce čelil útoku soukromých osob, což žalovanému sdělil již na počátku správního řízení. X. Otázkou, již se měl žalovaný zabývat není pouze, zda by žalobce mohl být v budoucnu pronásledován ze strany ruských státních orgánů či bezpečnostních složek. Měl svou pozornost zaměřit též na to, zda v Rusku existuje

vnitřní ochrana, tedy zda v případě pronásledování ze strany soukromých osob je Rusko schopné a ochotné poskytnout žalobci ochranu.

68. Na závěr soud upozorňuje, že žalovaný posoudil žalobcovy tvrzené důvody zcela izolovaně. Žalobce již od počátku správního řízení tvrdil, že je homosexuál a má obavy ze základní vojenské služby. Žalovaný si opatřil zprávu, jež podává informace o postavení sexuálních menšin v Rusku. Nezabývá se však přístupem k těmto osobám v armádě. Na s. 13 napadeného rozhodnutí žalovaný konstatoval: „...nelze důvodně předpokládat, že by případný výkon vojenské služby měl být v konkrétním případě žadatele uplatněn jakkoli diskriminačně – jmenovaný sám nic takového neuvedl a ani správní orgán žádné takové skutečnosti z podkladů řízení nezjistil.“
69. Žalovaný si však žádné zprávy týkající se postavení příslušníků jakýchkoli menšin v ruské armádě neopatřil. Žádná ze zpráv, jež je součástí správního spisu, o dané problematice nepojednává. Žalovaný učinil skutkový závěr na základě absence informací. Sexuální orientaci lze do výčtu diskriminačních znaků zařadit bezesporu také. Ze správního spisu nelze zjistit, zda by žalobce byl, či nebyl při výkonu základní vojenské služby znevýhodněn kvůli své sexuální orientaci. Žalovaný měl posoudit, zda žalobci kvůli jeho menšinové sexuální orientaci hrozí zvýšené riziko pronásledování nebo vážné újmy při absolvování základní vojenské služby, a to včetně rizika odvelení do bojů na Ukrajině.
70. Nad rámec soud uvádí, že nepřehlíží přesvědčení žalovaného o účelovosti podané žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný na s.6, 9-11 a na s. 18 napadeného rozhodnutí upozorňuje na velký časový rozestup od příchodu žalobce na území ČR do podání žádosti, rovněž pak i na pozbytí pobytového oprávnění, v jehož důsledku žalobce požádal o mezinárodní ochranu. Žalobce jako důvod své žádosti uvedl, že se obává návratu pro svou homosexuální orientaci a pro možné nasazení do války na Ukrajině. V tomto kontextu soud odkazuje na závěry Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2023, č. j. 5 Azs 24/2023-23, z něhož vyplývá: „Pouhá skutečnost, že žalobce do České republiky přicestoval za účelem studia, neznamená, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je účelová, resp. že jsou jeho tvrzení o hrozbě pronásledování nevěrohodná (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2023, č. j. 5 Azs 24/2023-23, bod [28]). Dokonce ani to, že jedním z motivů podání žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace pobytu na území České republiky, nevylučuje, že žalobci v případě navrácení do země původu hrozí azylově relevantní pronásledování (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49).“ Když žalobce disponoval pobytoвым oprávněním, neměl důvod obávat se nuceného návratu do vlasti. Zatímco po jeho pozbytí vyvstaly jeho obavy z návratu, pro něž nakonec podal žádost o mezinárodní ochranu. To žalobci nelze klást k tíži.
71. V dalším řízení je žalovaný povinen shromáždit dostatek podkladů týkajících se povinnosti vykonat základní vojenskou službu v Rusku. Žalovaný se bude zejména zabývat otázkou sankcionování za nenastoupení k základní vojenské službě a bude reflektovat závěry aktuální judikatury ve vztahu k zločinům proti míru a zločinům proti lidskosti páchaným Ruskem na Ukrajině. Po řádném provedení podkladů žalovaný zhodnotí, zda by žalobci v Rusku hrozilo pronásledování nebo vážná újma v souvislosti s výkonem základní vojenské služby. V návaznosti je žalovaný též povinen shromáždit dostatek podkladů týkajících se informací, zda a za jakých podmínek dochází při plnění základní vojenské služby k nasazení branců do bojů na Ukrajině. Tyto podklady řádně provede a vyhodnotí, zda je dána přiměřená pravděpodobnost, že by žalobce mohl být při výkonu základní vojenské služby vyslán do oblastí bojů na Ukrajině a hrozilo by mu tak pronásledování či vážná újma. V dané

souvislosti si opatří i dostatek podkladů k problematice uzavírání profesionálních smluv mezi branci a ruskou armádou. Podklady řádně provede a následně vyhodnotí, zda je přiměřeně pravděpodobné, že by při výkonu základní vojenské služby byl žalobce nucen podepsat tuto smlouvu a byl podroben jednání ruské armády, které by mohlo naplňovat hrozbu pronásledování či vážné újmy. Žalovaný má povinnost podrobit zkoumání, zda existuje přiměřená pravděpodobnost, že žalobci bude hrozit pronásledování či vážná újma za X.

72. Žalovaný v dalším řízení znovu posoudí otázku postavení sexuálních menšin v Rusku. Za tím účelem si opatří podklady, které poskytnou odpověď na otázku: „Co se skutečně míní ve smyslu zákona č. 135-FZ propagací LGBT+ vztahů, která je sankcionována?“. Žalovaný posoudí i otázku dostupnosti vnitřní ochrany před útoky soukromých osob z důvodu příslušnosti k sexuální menšině. Dále žalovaný shromáždí dostatek informací o postavení sexuálních menšin v rámci ruské armády a určí, zda dochází v armádě k jejich diskriminaci. Žalovaný také posoudí, zda žalobci kvůli jeho menšinové sexuální orientaci hrozí zvýšené riziko pronásledování nebo vážné újmy při absolvování základní vojenské služby včetně rizika odvelení do bojů na Ukrajině.
73. Žalovaný posoudí žalobcovy obavy kvůli základní vojenské službě, menšinové sexuální orientaci a X. (případně též v kontextu dlouhodobého pobytu v zahraničí) ve vzájemných souvislostech (včetně možného pronásledování na tzv. kumulativním základě).
74. S ohledem na shora uvedené soud napadené rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. zrušil. V souladu s ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaného v dalším řízení zavazuje (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
75. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady vynaložené žalobcem na dané řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony (§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) právní služby v částce 4 620 Kč za jeden úkon, celkem 9 240 Kč a náhradu hotových výdajů v částce 450 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Právní zástupce žalobce je plátcem DPH, soud tak žalobci dále přiznal i částku odpovídající příslušné sazbě daně (zaokrouhlené na celé koruny nahoru dle § 146 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád) ve výši 2 130 Kč. Celková výše nákladů řízení tedy činí 12 270 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 22. dubna 2025

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce